

Solheim Kraftverk AS

Dato: 08.09.17

v. Ola Solheim

6829 HYEN

95209407/ola.solheim@sfj.no

NVE – Konesjons og tilsynsavdelinga

Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Klage på NVEs vedtak om ikkje å gje løyve til bygging av Solheim kraftverk og regulering av Solheimsvatnet i Gloppen kommune i Sogn og Fjordane.

Viser til Dykkar vedtak datert 26.06.2017. Som nemnt i brev frå 17.08.2017 vil grunneigarane som står bak søknaden til Solheim kraftverk i Gloppen kommune klage på avslaget om utbygging til Olje- og energidepartementet. I første omgang vil vi be NVE om å sjå på våre argument for ei slik klage, og vonar at vi kan vinne fram ved å belyse hovudargumenta som ligg til grunn for Dykkar vedtak. Klaga vil i hovudsak omhandle kostnader, Storelva som gyteområde for storaure og konsekvensar av regulering av Solheimsvatnet.

Kostnader

Vi er einig med NVE at dersom utbyggingskostnadane kjem opp i 7,57 kr/kWh, som berekna i avslaget, er dette så høgt at ei utbygging vil vere uforsvarleg. Vi har ikkje fått påvist detaljert kva det store avviket kjem frå (våre tal: 4,26 kr/kWh), men vil poengtere at vårt kostnadsoverslag bygger på to berekningar frå Sogn og Fjordane Energi og Elkem Energi. Vi meiner at vi har lagd oss på ei konservativ og realistisk linje, og ikkje valt dei billegaste alternativa i den grad det var forskjellar i dei to kostnadsoverslaga. Også når det gjeld produksjonstala for kraftverket er det ikkje tatt med den nedbørsauken som påviseleg har funne stad i fastlands-Norge i perioden etter 1990-talet. Viser her til NCCS rapport no. 2/2015 «*Klima i Norge 2100; Kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning oppdatert i 2015.*» Denne rapporten frå Norsk klimaservicesenter (samarbeid mellom Meteorologisk institutt, NVE og Uni Research) slår fast at nedbørsauken har vore betydeleg større enn klimamodellane som har lege til grunn for denne perioden. I våre overslag har ein gått ut frå berekningar med basis i normalnedbør i perioden 1964-1993. Det synest såleis klart at ein kan rekne med ein større årsproduksjon enn dei 3,74 GWh som er stipulert i søknaden. Dette vil igjen påverke utbyggingskostnader pr. produsert energimengde. Vi viser då også til side 13 i «Bakgrunn for vedtak» der det går fram at NVE har «beregnet at omtrent 76,7% av tilgjengelig vannmengde vil benyttes til kraftproduksjon». Dette er om lag 20% meir enn våre tal. Dersom vi aukar opp årsproduksjonen med 20% blir dette 4,49 GWh som då vil gje ein kostnad på 3,51 pr. kWh basert på totalkostnad som kjem fram på neste side.

Etter avslaget har vi vore i kontakt med to aktuelle leverandørar for å kvalitetssikre våre tal. Dette gjeld dei to største kostnadspostane; vassveg og maskin/elektroarbeid i og ved kraftstasjonen. Vi har også gått gjennom dei andre kostnadspostane, samanlikna litt mot andre søknader/kostnadsoverslag og gjort justeringar av tala.

Solheim kraftverk	Kostnad (mill. kr)	Kommentar
Vegar	0,5	Vi vurderer å sløyfe anleggsveg ved inntak og heller bygge ein kortare veg mot røyrgata lenger nede.
Inntak/dam	1,5	Betongbil kjem heilt fram til konstruksjonane. Relativt enkle konstruksjonar mot fjell eller på fylling
Driftsvassvegar 1330m	4,6	Denne posten er sjekka ut med aktuell leverandør basert på dagens prisar
Kraftstasjon, bygg ca. 50m ²	1,5	
Kraftstasjon, maskin og elektro	5,5	Denne posten er sjekka ut med aktuell leverandør basert på dagens prisar
Kraftlinje (300m kabel)	0,4	
Ymse tiltak (tersklar, landskapspleie, m.m.)	0,2	
Uføreset	1,5	
Planlegging/administrasjon	1,0	
Finansieringsutgifter og avrunding	0,5	Redusert pga. lågt rentenivå
Anleggsbidrag	0,0	Denne posten er trekt ut jfr. epost frå netteigar.
Sum utbyggingskostnader	17,2	

kr/kWh basert på 3,74 GWh årleg	4,60
--	-------------

Det er allereie mange vegar som ligg i nærleiken av planlagt vassveg og store deler av planlagt trase ligg i svak og lite kupert helling. Det er ikkje lang veg til fleire aktuelle entreprenørar frå Sunnfjordområdet.

Det kan også nemnast at fleire av fallrettseigarane har vore med på bygging av nokre av dei kraftverka som er realisert i Hyen. Ein av fallrettseigarane er eigar av eit kraftverk. Vi har samla svært god og allsidig kompetanse med ingeniørar (maskin, elektro og bygg og anlegg) og bygg og anleggsarbeidarar og det kan difor bli aktuelt å utføre ein del av tiltaka som eigeninnsats. Likeeins har vi relevante anleggsmaskiner, aggregat mm.

Storelva som gyteområde for storauren i Storefjorden.

I følge Langlo & Oldervik (2009), som utførte fiskebiologiske undersøkingar i Storelva i Eimhjellen, reknar ein Heimsetelva nord i Storefjorden for å vere den viktigaste gyteelva for storauren i vatnet. Også Fylkesmannen i Sogn og Fjordane sin Rapport nr. 7 – 2009: «Fisk i regulerte vassdrag i Sogn og Fjordane. Prøvefiske i 26 vatn i Sogn og Fjordane i 2008» v. John Anton Gladsø, viser at det ikkje vart utført elektrisk prøvefiske i Storelva ved Solheim. Det vart gjennomført slikt fiske i to av innløpa, ved Hjorteset og ved Eimhjellen. Dette viser etter vårt syn at ein ikkje ser den nedste delen av Storelva ved Solheim som særleg viktig som gyteelv. Sidan elva er ganske grunn, er det truleg at det normalt vil bli for lite vatn til at storauren vil gå opp og gyte. Og med tidvis låg vassføring om sommaren vil elva vere nærmast tørrlagd, og dermed gje dårleg vilkår for yngelen. Konsekvensvurderinga for biologisk mangfald frå Rådgivende Biologer AS, konkluderer også med at Storelva ved Solheim er lite eigna som potensiell gyteelv.

Ut frå dei faglege undersøkingane som har vore utført ang. fiskeressursane i Storefjorden, er det ingenting som tyder på at Storelva spelar nokon rolle for rekrutteringa av storaure i vatnet. Det har heller ikkje vore fiska med kunstig lys i elva i gytetida. Dette var ein vanleg haustemetode i eldre tider der det erfaringsmessig var vanleg med gytefisk. Vi vil likevel få utført undersøkingar av fagfolk i nedste del av Storelva dersom det kunne vere aktuelt for NVE å sjå på sitt vedtak på nytt. Eit elektrisk prøvefiske i gyteperioden om hausten ville avklare om det kan foregå gytevandring av storaure, og eventuelt omfang av dette.

Konsekvensar av regulering av Solheimsvatnet

Når det gjeld konsekvensane ved regulering av Solheimsvatnet meiner vi at desse ikkje er udelt negative. Solheimsvatnet har alt lenge vore regulert. Sjølv om den demninga som eksisterer i dag er skada, har dette vatnet vore brukt og regulert sidan minst tidleg på 1900-talet, først som driftsvatn til fleire kvernhus og stampe, og seinare som privat kraftverk. Den vasstanden som ein ser i dag varierer også nokså mykje pga. at mesteparten av dei gamle demningane er intakt. Erfaringane frå den tida ein brukte bassenget i Solheimsvatnet meir aktivt til kraftproduksjon, viste lite eller ingen utgliding av masser. I tillegg gav tidvis høgare vasspeil aurebestanden tilgang til gode beiteområde i sivbeltet og vegetasjonen som omkransar store deler av vatnet. Det var rekna som eit verdifullt fiskevatn i eldre tider, medan det i dag er småfallen aure med dårleg kondisjon. Vi meiner at både NVE og Konsekvensvurderinga for biologisk mangfald tek for lite omsyn til lokal kunnskap og erfaringsgrunnlag. Det kan som ein kuriositet nemnast at ingen av grunneigarane, verken unge eller eldre nokon gong har registrert hekkande songsvane eller smålom i Solheimsvatnet.

Vi ynskjer å nytte Solheimsvatnet som magasin for Solheim kraftverk. Ikkje minst for å ta vare på og restaurere dei gamle damanlegga som finst der. Desse har også ein flaumdempande effekt på Storelva. Men det kunne også vere aktuelt med ei mindre regulering enn dei 1,5 m som er rekna inn i søknaden.

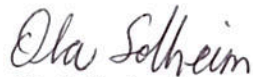
Samla vurdering

Grunneigarane på Solheim er einig i mange av vurderingane som ligg til grunn for NVE sitt vedtak. Men på nokre vesentlege punkt er vi usamde med konklusjonane i avslaget. Vi er sjølv sagt opptatt av kostnadane, og har prøvd å kvalitetssikre dei enno ein gong. Sjølv om energimengda dette tiltaket gjev samla sett er forholdsvis liten, er det vel kostnadane pr. produsert kilowattime som er det

viktigaste. I det grønne skiftet som ein ser komme meiner vi dette gjev miljøvennleg fornybar energi med akseptable verknader på omgjevnadane og det akvatiske miljøet. Lokalt vil utbygginga styrke næringsgrunnlag og busetnad i eit område som opplever at det tradisjonelle jordbruket er pressa og i tilbakegang. Beiteskogen med C-verdi og hagemarka av B-verdi som er nemnt avslaget, er mykje meir trua av fråflytting og gjengroing enn av denne utbygginga. Utnyttinga av fallet i Storelva og magasinering av Solheimsvatnet har i tidlegare tider også hatt stor betydning for næringsverksemda i bygda vår. Utbygginga vil foregå i eit låglandsområde i kulturlandskapet som i lange tider har vore prega av menneskeleg aktivitet. Vi vil derfor påstå at NVE har hamna på feil konklusjon når konsesjonssøknaden for Solheim kraftverk har fått avslag. Vi vil primært be Dykk sjå på saka på nytt, og dersom ein opprettheld vedtaket vil vi anke avgjerda til Olje- og energidepartementet.

Vi håpar på positiv respons.

For Solheim kraftverk

Ola Solheim

Styreleiar

Olav Klungre

styremedlem